

Praha dne 17. října 2024
Č. j.: MZP/2024/710/4253
Vyřizuje: Mgr. Schichor
Tel.: +420 267 122 389
E-mail: marcel.schichor@mzp.cz

**Generalna Dyrekcja Ochrony Srodowiska
Dorota Toryfter-Szumańska**
Zastępca Dyrektora
Dpt. Ocen Oddziaływania na Srodowisko
Al. Jerozolimskie 136
02-305 Warszawa
Rzeczpospolita Polska

„Výstavba železniční trati na úseku Katowice – státní hranice” – vyjádření o účasti v procesu posuzování z hlediska vlivů na životní prostředí přesahujících hranice států

Ministerstvo životního prostředí ČR (dále jen „MŽP ČR“) obdrželo Vaším e-mailem ze dne 8. 8. 2024 oznámení záměru „Výstavba železniční trati na úseku Katowice – státní hranice“ (dále také „záměr“) v souladu s čl. 3 Úmluvy o posuzování vlivů na životní prostředí přesahujících hranice států (dále jen „Espoo úmluva“) a čl. 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU, o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí, ve znění směrnice 2014/52/EU (dále jen „směrnice EIA“). Dne 12. 8. 2024 potvrdilo MŽP ČR přijetí oznámení záměru, čímž začala plynout dohodnutá 60denní lhůta na vyjádření ČR, zda požaduje aktivní účast v mezistátním procesu posuzování vlivů záměrů na životní prostředí přesahujících hranice států. Předmětný postup počítání lhůty vyplývá ze závěrů CZ-PL EIA/SEA bilaterálního jednání konaného v termínu 12. - 14. 6. 2024. Jedná se o záměr, který by mohl mít negativní vliv na životní prostředí přesahující státní hranice Polské republiky, a proto MŽP ČR obdržené oznámení rozeslalo v souladu se zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), ke zveřejnění a k vyjádření dotčeným územním samosprávným celkům a dotčeným orgánům. Oznámení bylo v souladu se zákonem zveřejněno na úředních deskách dotčených územních samosprávných celků (Obec Dětmárovice, Obec Dolní Lutyně a Moravskoslezský kraj). Zveřejnění na úřední desce Moravskoslezského kraje proběhlo dne 21. 8. 2024. K datu 23. 9. 2024 obdrželo MŽP ČR k předmětnému záměru celkem 10 vyjádření, z toho 3 vyjádření dotčených orgánů, 2 vyjádření dalších orgánů 1 vyjádření dotčené veřejnosti a 4 vyjádření odborů MŽP.

MŽP obdrželo dne 27. 9. 2024, tedy po skončení zákonné lhůty, vyjádření Městského úřadu Bohumín jako dotčeného orgánu, které obsahuje zásadní věcné připomínky. V souvislosti s povodňovou situací a dříve vyhlášeným stavem nebezpečí v dotčeném území (rozhodnutí hejtmána Moravskoslezského kraje č. j. MSK 123435/2024 vydané dne 14. 9. 2024 v souladu s § 3 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů), se domníváme, že je třeba brát na předmětné vyjádření ohled

a žádáme o jeho poskytnutí spolu s vyjádřeními obdrženyými ve lhůtě oznamovateli k využití při zpracování dokumentace EIA.

Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Odbor životního prostředí a zemědělství, ze dne 19. 9. 2024

Podle názoru krajského úřadu se má, s ohledem na umístění záměru a jeho možný přesah na území České republiky v dopadech na životní prostředí (zejména oblast ochrany přírody a krajiny), Česká republika připojit k mezistátnímu posuzování záměru.

Magistrát města Karviné, Odbor stavební a životního prostředí, ze dne 18. 9. 2024

Magistrát nemá k předloženému oznámení záměru žádné připomínky.

Městský úřad Bohumín, Odbor životního prostředí a služeb, ze dne 26. 9. 2024

Městský úřad je toho názoru, že by se Česká republika měla připojit k mezistátnímu posuzování předmětného záměru.

Dle názoru městského úřadu dojde předmětným záměrem z pohledu zákona o ochraně přírody a krajiny k přímému vlivu na významný krajinný prvek, a to konkrétně na vodní tok Olše (IDVT 10100039). Tento vodní tok je současně tzv. útvarem povrchových vod pod názvem „Olše od toku Petrůvka po ústí do toku Odry (Kód HOD 0870). Z pohledu vodního zákona bude mít tento záměr dopad na povrchové vody a související ekosystémy. Důvodem pro výše uvedená konstatování je skutečnost, že na polském území dojde v rámci výstavby estakády k likvidaci stávajícího koryta vodního toku v km cca 51+357 a výstavbě nového koryta toku v km cca 51+489 pod plánovanou estakádou, které bude zaústěno právě do řeky Olše. Dále odvodnění dešťové vody a tajícího sněhu bude řešeno na analyzovaném území od km 50+800 po státní hranici zachycováním v navržených retenčních nádržích a následně odváděno výpustěmi do řeky Olše a do vodního toku s novou trasou v km 51+489 železniční trati. Tající sněhové srážky obsahující posypový materiál včetně solanky mohou způsobit zhoršení kvality vody. Riziko představují, zejména v průběhu realizace stavby, také ropné látky a provozní kapaliny z vozidel a stavebních mechanismů. Stavbou může dále dojít k ovlivnění odtokových poměrů v území a dotčení povodňové ochrany přilehlého území.,

Plánovaný záměr bude mít dále podle městského úřadu v km 51+825 nepřímý dopad na lokality soustavy Natura 2000, které se záměrem přímo sousedí, a to Niva Olše – Věřňovice (CZ0813457) a Heřmanský stav – Odry – Poolší (CZ0811021).

V kontextu realizace záměru a návaznosti projektu vysokorychlostní trati RS1 Praha – Ostrava dojde dle názoru úřadu k přímému dotčení hned několika zájmů ochrany přírody a potenciálnímu ohrožení celistvosti chráněných území:

- dotčení dalšího významného krajinného prvku, a to lesních pozemků na parcelách číslo 1029/2, 1027 v katastrálním území Věřňovice, na kterých bude stát pilíř mostní konstrukce a vznikne stavební manipulační plocha.

- přímému dopadu na lokality soustavy Natura 2000, které se záměrem přímo sousedí, a to Niva Olše – Věřňovice (CZ0813457) a Heřmanský stav – Odra – Poolší (CZ0811021).
- přímému dopadu na přírodní památku Niva Olše – Věřňovice, ve které dojde k zásahu do biotopu ohroženého druhu kuňky žlutobřiché (*Bombina variegata*) na vodní ploše jižně od navrženého mostu. Přírodní památka je významnou lokalitou zvláště chráněného druhu páchníka hnědého (*Osmoderma barnabita*). Tento druh je vázán na alejové stromy na starých hrázích rybníků. Alej v segmentu III. Bude částečně přerušena, může takto dojít k izolaci a fragmentaci biotopu.
- vliv na krajinný ráz. Velikost a přesné umístění stavby vysokorychlostní trati RS1 Praha – Ostrava zatím lze jen odhadovat. Její realizaci lze však předpokládat, že dojde k zásahu do krajinného rázu. Na daném území se nachází zemědělská krajina v blízkosti nivy řeky Olše s posledními fragmenty lesů a liniové zeleně. Stavbou dojde k pohledovému rozdělení krajiny. Jedná se o zbylý ucelený zalesněný fragment s břehovým porostem lemující řeku Olši a pozůstatky alejí rostoucí na bývalých hrázích rybníků, tvořící útočiště pro chráněné druhy živočichů, tento fragment je pohledovou dominantou v krajině a jednou z mála dostupné zeleně pro obyvatele Věřňovic.
- v rámci posouzení je rovněž potřeba zohlednit, že v katastrálním území Věřňovice je v budoucnu zamýšlena také výstavba "Gigafactory". V širším kontextu tedy dojde k výrazné změně, který bude mít vliv na přírodní prostředí obce.
- rozsáhlé kácení v území za účelem stavby a zřízení staveniště.
- v současnosti je na území nedostatečná cestní síť nezpevněných cest, která prochází mimo jiné již výše zmiňovanou přírodní památkou Niva Olše – Věřňovice.
- zásahu do regionálního biokoridoru „Bezdínek“, a mysliveckých honiteb Borky – Věřňovice.

S ohledem na umístění záměru, jeho další přesah na území České republiky a z výše uvedených důvodů městský úřad v dalších stupních procesu požaduje provedení biologického průzkumu jednotlivých dotčených lokalit a posouzení dopadu záměru na zvláště chráněné živočichy, evropsky významnou lokalitu, ptačí oblasti a krajinný ráz na území České republiky. Dále požaduje posouzení kumulativního vlivu všech tří významných staveb (vysokorychlostní trať, Gigafactory a přeložka silnice I/67) na životní prostředí.

Krajská hygienická stanice Moravskoslezského kraje se sídlem v Ostravě ze dne 11. 9. 2024

Krajská hygienická stanice je toho názoru, že se Česká republika nemá připojit k mezistátnímu posuzování záměru.

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky ze dne 2. 9. 2024

Agentura považuje připojení České republiky k mezistátnímu posuzování záměru bezpředmětné.

Obvodní báňský úřad pro území krajů Moravskoslezského a Olomouckého ze dne 28. 8. 2024

Obvodní báňský úřad nemá k záměru z důlního hlediska a z hlediska ochrany zájmů chráněných platnou báňskou legislativou žádné námitky ani připomínky.

Vyjádření v rámci MŽP ČR**• Odbor adaptace na změnu klimatu ze dne 18. 9. 2024**

Bez připomínek.

• Odbor ochrany vod ze dne 23. 9. 2024

Odbor nepožaduje připojení ČR k mezistátnímu posuzování předmětného záměru.

• Odbor druhové ovzduší ze dne 19. 9. 2024

Odbor nepožaduje mezistátní posuzování předmětného záměru.

• Odbor druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků ze dne 20. 9. 2024

Bez připomínek.

Český svaz ochránců přírody Šumperk ze dne 22. 9. 2024

Svaz ochránců přírody je názoru, že by se Česká republika měla připojit k mezistátnímu posuzování záměru, za účelem snížení negativního vlivu záměru na EVL Niva Olše-Věřňovice, který spočívá především v ohrožení biotopů zvláště chráněných druhů vlivem snížení ekologicko-stabilizační funkce nivy řeky Olše na polském území, a také z důvodu napojení vysokorychlostní tratě na území ČR, kdy při stávajícím umístění záměru dojde při napojení k významnému poškození EVL Niva Olše-Věřňovice.

Realizací záměru dojde dle svazu k odstranění části lužních lesů, a tedy k degradaci nivy řeky Olše umístěním stavby, a to především oslabením ekologicko-stabilizační funkce řeky Olše. Tyto vlivy negativně ovlivní EVL Niva Olše-Věřňovice. V EVL se nachází významná lokalita páchníka hnědého (*Osmoderma eremita*) a kuňky žlutobřiché (*Bombina variegata*). Pokračování vysokorychlostní tratě na území ČR protne uvedenou EVL v místě aktuálně člověkem výrazně nedotčenou. Společně s dálnicí D1 by to byl dle názoru svazu další negativní zásah, který sníží přírodní a ekologickou hodnotu území vlivem fragmentace území EVL.

Svaz proto navrhuje snížit negativní dopad záměru na VKP řeky Olše a na EVL Niva Olše-Věřňovice tak, že hraniční přechod vysokorychlostní tratě na polském území bude více přiblížen na západ pod obec Laziska, do míst, kde je pás lužního lesa úzký (nedaleko napojení řeky Olše na státní hranici).

Všechna vyjádření jsou přílohou tohoto dopisu. Žádáme Vás tímto o předání vyjádření oznamovateli záměru a zajištění jejich zohlednění v souladu s Espoo úmluvou. V návaznosti na výše uvedené Vám sdělujeme, že **Česká republika požaduje aktivní účast v mezistátním procesu posuzování vlivů záměrů na životní prostředí přesahujících hranice států a požaduje zpracování dokumentace EIA v souladu s čl. 4 Espoo úmluvy a čl. 5 směrnice EIA, včetně zohlednění relevantních požadavků uvedených v příložených vyjádřeních.**

Mgr. Evžen Doležal

ředitel odboru
posuzování vlivů na životní prostředí
a integrované prevence
podepsáno elektronicky

Příloha: kopie všech obdržených vyjádření k dispozici na níže uvedeném odkazu na úložišti MŽP:
<https://next.mzp.cz/s/95WJasyqEQffXde>, heslo: VRT_Katowice)

Na vědomí:

Krajský úřad Moravskoslezského kraje, ředitel

28. října 2771/117, 702 18 Ostrava

Městský úřad Bohumín

Masarykova 158, 735 81 Bohumín 1

Ministerstvo zahraničních věcí ČR, odbor států střední Evropy

Loretánské náměstí 5, 118 00 Praha 1

Správa železnic, státní organizace

V Celnici 1028/10, 110 00 Praha 1 - Nové Město